

[Victor Gram.]

selve Samfundet. Man kan ikke se bort fra, at de reelt boligløse unge, og dem er der jo en Del af, er udsat for et Pres, der i mange Tilfælde faar sundhedsmæssige, psykologiske og moralske Konsekvenser, og de unge, der formelt har Bolig i smaa, overfyldte Lejligheder, er i Virkeligheden ikke stort bedre stillet. Ingen Steder har de at opholde sig, ingen Steder, hvor de kan være sig selv, hvor de i Fred og Ro kan dyrke deres egne Interesser og dygtiggøre sig. De er i mange Tilfælde henvist til at udnytte deres Fritid paa Maader, som virker yderst uheldigt paa hele deres Udvikling og Opdragelse, og den negative Indstilling, som Ungdommen her i vid Udstrækning løber Fare for at faa indpodet, vil senere kunne faa alvorlige Konsekvenser for dens Forhold til Samfundet. Denne Side af Sagen er yderst alvorlig, men baade for de unge selv og for Samfundet er det maaske endnu mere alvorligt, at deres Muligheder for Uddannelse og Dygtiggørelse begrænses. Ungdomskommissionens Undersøgelser viser, at store Vanskeligheder taarner sig op for den Ungdom, der for at faa en nødvendig Uddannelse søger til de Steder, hvor Mulighederne herfor findes. Det er paa disse Steder meget vanskeligt at skaffe saadanne Boligforhold, som er nødvendige. Nogle er naturligvis heldige, men andre maa gennemføre deres Uddannelse under yderst uheldige Forhold, og atter andre maa simpelt hen afstaa fra at faa den ønskede Uddannelse.

Hertil kommer yderligere Bolignødens uheldige Indflydelse paa Beskæftigelsen. Vi har jo alle i dette Land været enige om, og er det vel stadig, at vi i Genopbygningen af Danmark har Brug for den størst mulige Produktion. Vi har Brug for en Udnyttelse af alle saadanne Forhold, der kan komme i Betragtning for at kunne skabe en større Produktion og dermed en hurtigere Genopbygning. Men samtidig med, at man nærer disse Ønsker, har man faktisk glemt eller undladt at tage Stilling til det Spørgsmaal, der er lige saa vigtigt: paa hvilken Maade formaar man at udnytte alle de Muligheder, der findes? Jeg tror, at der i denne Forbindelse er et meget vigtigt Spørgsmaal. Det er karakteristisk, at man bl. a. fra Helsingør og Odense Skibsværfter hører, at man paa Grund af Mangel paa Værelser ikke har kunnet gennemføre den Forøgelse af Produktionen, som den tilbudte Arbejdskraft faktisk gav Mulighed for, og det vil altsaa sige, at ogsaa selve Boligsituationen er medvirkende til at holde Produktionen nede paa et Stade, der ligger under det, man ellers kunde have faaet den op paa.

Yderligere er der Spørgsmaalet om det stigende Antal hjemløse. Det er klart, at en Del af de unge hjemløse er subsistensløse. Men visse Razziaer, der er blevet foretaget her i København, bl. a. ved Københavns Havn og paa Banegaardsterrænet, viser, at Halvdelen af de hjemløse, man har truffet her, er Folk, der har fast Arbejde; samtidig med, at de maatte passe deres Arbejde, maatte de altsaa tilbringe Natten i tilfældige Smuthuller, hvor de kunde faa den nødvendige Søvn. Samfundet kan ikke undlade at gribe regulerende ind i dette Forhold.

Det er vel rigtigt, at Ungdommens Boligproblem ikke helt kan kobles fri af Foranstaltningerne til Afhjælpning af den almindelige Bolignød, men det maa være uden for enhver Tvivl, at Problemet er af en saadan Karakter, at Særforanstaltninger er nødvendige. Jeg forstaaer vel de Betæneligheder, der kan rejses over for ekstraordinære Foranstaltninger til Løsningen af Spørgsmaalet, og heller ikke mit Parti er Tilhænger af saadanne Foranstaltninger, medmindre de, set ud fra et samfundsmæssigt Synspunkt, maa siges at være nødvendige for at forhindre en uforsvarlig social Udvikling. Vi staar i Virkeligheden i dette Tilfælde over for et socialt Problem, som har en yderst alvorlig Karakter, og vi staar i Fare for, at det skal blive yderligere forværret. Heroverfor nytter det ikke blot at henvise til, at vi maa bygge nye Boliger. Enhver ved jo i Forvejen, hvorledes Boligsituationen er. Vi ved, at det vil tage en meget lang Aarrække at bringe Boligstandarden op paa det Niveau, der er ønskeligt, og inden vi naar saa langt, vil der for adskillige Aargange af unge Mennesker være sket uoprettelige Skader. Et demokratisk Samfund har Pligt til at give sin opvoksende Ungdom forsvarlige sociale Betingelser at udvikle sig under. Samfundet har ikke Raad til at udsætte et ikke ubetydeligt Element af Befolkningen for Faren for at blive negativt i samfundsmæssig Henseende. En Udvikling af denne Art maa forebygges, og det maa ske, selv om det vil kræve Foranstaltninger, der kan faa en vis tvangsmæssig Karakter, saadan som det er Tilfældet med de Foranstaltninger, det foreliggende Lovforslag indeholder. Hvis man vil Maalet, maa man ogsaa ville Midlerne.

Selvfølgelig vil der være Vanskeligheder forbundet med en Lov som den foreslaaede, men de indbildte Vanskeligheder er sikkert betydelig større end de reelle. Ad Frivillighedens Vej kommer vi i hvert Fald ikke videre. Jeg tror, man kan sige, at Frivilligheden har haft sin Chance, og jeg tror, at man kunde føje til, at Samfundssindet i